

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos apskaitos instituto
standartų tarybos 2003 m. gruodžio 10 d.
nutarimu Nr. 10

16-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „KONSOLIDUOTA FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ IR INVESTICIJOS Į DUKTERINES ĮMONES“

(Žin., 2004, Nr. 43-1437; 2005, Nr. 104-3872)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nurodyti, kaip turi būti sudaroma įmonių grupės, kurią kontroliuoja patronuojanti įmonė, konsoliduota finansinė atskaitomybė.
2. Šis standartas nustato įmonių grupės, kurią sudaro patronuojanti ir dukterinės įmonės, konsoliduotos finansinės atskaitomybės sudarymo tvarką.
3. Šis standartas reglamentuoja investicijų į dukterines įmones apskaitą ir pateikimą atskiroje patronuojančios įmonės finansinėje atskaitomybėje.
4. Šis standartas nereglamentuoja:
 - 4.1. investicijų į asocijuotas įmones apskaitos;
 - 4.2. paprastųjų investicijų apskaitos;
 - 4.3. verslo jungimų apskaitos.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Asocijuota įmonė – įmonė, kuriai kita įmonė (investuotojas) daro reikšmingą įtaką ir kuri nėra nei tos įmonės dukterinė įmonė, nei pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį veikianti įmonė, nei bendro pavaldumo įmonė.

Dukterinė įmonė – įmonė, kurią kontroliuoja kita įmonė.

Įmonių grupė – patronuojanti įmonė ir jos dukterinės įmonės.

Konsolidavimas – įmonių grupės finansinių atskaitomybių sujungimas į vieną finansinę atskaitomybę taikant Verslo apskaitos standartuose nustatytus metodus.

Konsoliduota finansinė atskaitomybė – įmonių grupės finansinė atskaitomybė, sudaryta ir pateikta kaip vienos įmonės finansinė atskaitomybė.

Kontrolė – įmonės teisė daryti lemiamą įtaką kitai įmonei, valdyti ir veikti kitos įmonės finansinę ir ūkinę veiklą siekiant iš šios veiklos gauti naudos. Kontrolė gali būti tiesioginė ir netiesioginė.

Mažumos dalis – dukterinės įmonės nuosavo kapitalo arba metinio pelno (nuostolių) dalis, tenkanti tiems dukterinės įmonės akcininkams, kurie nėra nei patronuojanti įmonė, nei kita tai įmonių grupei priklausanti dukterinė įmonė.

Netiesioginė kontrolė – kontrolė, atsirandanti per kitas kontroliuojamas įmones (ar susijusius asmenis) arba kontroliuojamų įmonių kontroliuojamas įmones (ar susijusius asmenis).

Paprastoji investicija – investicija į turtą, kuris nėra nei dukterinės, nei asocijuotos įmonės akcijos.

Patronuojanti įmonė – įmonė, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja vieną ar kelias įmones.

Reikšminga įtaka – galimybė nekontroliuojant įmonės dalyvauti priimant finansinės ir ekonominės veiklos sprendimus. Dažniausiai reikšminga įtaka yra tada, kai įmonė turi kitos įmonės akcijų, suteikiančių ne mažiau kaip 20 procentų balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

Tiesioginė kontrolė yra tada, kai tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- 1) įmonė turi kitos įmonės akcijų, suteikiančių daugiau kaip pusę balsų;
- 2) įmonė, turėdama kitos įmonės akcijų, suteikiančių mažiau kaip pusę balsų, turi teisę rinkti arba atšaukti tos kitos įmonės administracijos vadovą, daugumą valdybos ar stebėtojų tarybos narių;
- 3) įmonė, turėdama kitos įmonės akcijų, suteikiančių mažiau kaip pusę balsų, pagal susitarimus su kitais tos kitos įmonės akcininkais gali spręsti, kaip panaudoti daugiau kaip pusę pastarosios įmonės akcijų teikiamų balsų.

Tikroji vertė – tai suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio išsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti/parduoti turtą arba užskaityti tarpusavio išsipareigojimą.

III. ĮSIGIJIMO DATA

5. Dukterinės įmonės įsigijimo data laikoma diena, kai patrunuojančiai įmonei perduodama faktinė dukterinės įmonės kontrolė. Įsigijimo data nebūtinai sutampa su nuosavybės teisės perdavimo ar pinigų sumokėjimo momentu.

6. Nuo įsigijimo dienos dukterinės įmonės veiklos rezultatai, turtas ir išsipareigojimai turi būti įtraukiami į konsoliduotą finansinę atskaitomybę.

7. Jei tarp įmonių atsiranda patrunuojančios ir dukterinės įmonės santykiai, patrunuojanti įmonė turi pareikalauti, kad dukterinė įmonė sudarytų savo finansinę atskaitomybę datą, kiek galima artimesnę įsigijimo datai. Šios nuostatos galima netaikyti, jei dukterinei įmonei iki eilinės finansinės atskaitomybės sudarymo liko arba nuo eilinės finansinės atskaitomybės sudarymo praėjo ne daugiau kaip du mėnesiai.

IV. ĮMONIŲ GRUPEI PRIKLAUSANTIS BALSŲ SKAIČIUS KITOS ĮMONĖS VISUOTINIAME AKCININKŲ SUSIRINKIME

8. Bendras kitos įmonės visuotinio akcininkų susirinkimo balsų skaičius apskaičiuojamas iš įmonės išleistų akcijų suteikiamų balsų atimant:

- 8.1. įmonės savų akcijų suteikiamus balsus;
- 8.2. nevisiškai apmokėtų akcijų suteikiamus balsus.

9. Bendras įmonių grupės balsų skaičius atskiros įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime apskaičiuojamas sudedant balsus:

- 9.1. kurie tiesiogiai priklauso patrunuojančiai įmonei;
- 9.2. kuriuos toje įmonėje turi įmonių grupės įmonės;
- 9.3. asmenų, kurie veikia įmonių grupės patrunuojančios arba dukterinės įmonės vardu (naudai).

10. Bendras įmonių grupės balsų skaičius kitos įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime, apskaičiuotas 9 straipsnyje nurodyta tvarka, mažinamas atimant balsus, suteikiamus akcijų, kurios gautos valdyti prievolių vykdymui užtikrinti, kai sutartyje numatyta, kad balsai bus naudojami kito asmens interesams.

11. Į bendrą įmonių grupės balsų skaičių kitos įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime neįtraukiami:

11.1. balsai akcininkų susirinkime, priklausantys asmenims, kurie nėra nei įmonių grupės patronuojanti įmonė, nei jos dukterinė įmonė, nei susiję asmenys;

11.2. tos kitos įmonės savų akcijų suteikiami balsai;

11.3. įmonių grupės įmonių pasirašytų, bet nevisiškai apmokėtų akcijų suteikiami balsai.

V. TURTO VERTINIMO TVARKA SUDARANT KONSOLIDUOTĄ FINANSINĘ ATSKAITOMYBĘ

12. Sudarant konsoliduotą finansinę atskaitomybę turi būti taikomi tie patys apskaitos metodai, tos pačios vertinimo taisyklės kaip ir sudarant finansinę atskaitomybę (1-asis verslo apskaitos standartas „Finansinė atskaitomybė“) ir turi būti laikomasi verslo jungimų reikalavimų (14-asis verslo apskaitos standartas „Verslo jungimai“).

13. Jeigu dukterinėje įmonėje buvo taikomi kitokie negu patronuojančioje įmonėje apskaitos metodai ir turto vertinimo taisyklės, patronuojanti įmonė privalo:

13.1. atlikti naują vertinimą, išskyrus tuos atvejus, kai naujo vertinimo rezultatai būtų nereikšmingi;

13.2. naujo vertinimo atlikti nereikia, jeigu dukterinėje įmonėje taikytos vertinimo taisyklės yra priimtinos to turto vertinimui ekonominiu ar teisiniu požiūriu.

14. Užsienyje veikiančios dukterinės įmonės turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos perskaičiuojamos į valiutą, kuri naudojama sudarant konsoliduotą finansinę atskaitomybę, 22-ajame verslo apskaitos standarte „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“ nustatyta tvarka.

15. Įmonių grupei tenkantis susijusios dukterinės užsienio įmonės piniginių straipsnių, pajamų ir sąnaudų perskaičiavimo į litus skirtumas parodomas konsoliduotoje pelno (nuostolių) ataskaitoje, o nepiniginių straipsnių perskaičiavimo skirtumas – konsoliduoto balanso nuosavo kapitalo dalyje atskirame straipsnyje „Valiutos kurso pokyčių įtaka“.

VI. KONSOLIDUOTOS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS SUDĖTIS

16. Konsoliduotą finansinę atskaitomybę sudaro:

16.1. konsoliduotas balansas;

16.2. konsoliduota pelno (nuostolių) ataskaita;

16.3. konsoliduota pinigų srautų ataskaita;

16.4. konsoliduota nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;

16.5. aiškinamasis raštas.

17. Visos 16 punkte išvardytos finansinės atskaitomybės dalys turi sudaryti nedalomą visumą.

VII. REIKALAVIMAI KONSOLIDUOTAI FINANSINEI ATSKAITOMYBEI

18. Konsoliduota finansinė atskaitomybė turi būti sudaryta aiškiai ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai parodyti įmonių grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, turto, įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų kilmę ir dydį, nebalansines teises ir įsipareigojimus balanso sudarymo datą, taip pat to ataskaitinio laikotarpio pajamų ir sąnaudų, įplaukų ir išmokų esmę ir dydį.

19. Jei išskirtiniais atvejais kurių nors Verslo apskaitos standartų nuostatų taikymas

nepakankamai teisingai parodytų įmonių grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus ar pinigų srautus, standartų nuostatų gali būti nesilaikoma. Kiekvienas toks atvejis, jo priežastys bei poveikis turtui, išsipareigojimams, finansinei būklei ir veiklos rezultatams turi būti nurodyti aiškinamajame rašte.

20. Konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje turi būti parodomas visas konsoliduojamų įmonių turtas, išsipareigojimai ir nuosavas kapitalas balanso sudarymo data, pajamos ir sąnaudos, susijusios su ataskaitiniu laikotarpiu, kurio yra sudaroma pelno (nuostolių) ataskaita, bei pinigų įplaukos ir išmokos per laikotarpį, kurio pinigų srautų ataskaita yra sudaroma.

21. Konsoliduota finansinė atskaitomybė turi būti sudaryta tą pačią datą kaip ir patronuojančios įmonės finansinė atskaitomybė.

22. Konsoliduota finansinė atskaitomybė gali būti sudaroma ir pagal kitos datos duomenis, jeigu pagal tos datos duomenis sudaromi daugumos svarbiausių dukterinių įmonių balansai. Jei įmonės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės datos skirtingos ir sudėtinga parengti įmonės finansinę atskaitomybę iki konsolidavimo datos, galima konsoliduoti tokios įmonės finansinę atskaitomybę, sudarytą pagal kitos datos duomenis. Konsoliduojant ataskaitas, atskiros įmonės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės data negali skirtis daugiau kaip trimis mėnesiais.

23. Įmonė laikoma dukterine ir jos atskaitomybė turi būti konsoliduojama, jei jos veikla tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojama. Įmonių grupei tenkanti dukterinės įmonės nuosavo kapitalo ir ataskaitinių metų rezultato dalis nustatoma pagal įmonių grupei tenkančių balsų skaičių dukterinės įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime.

24. Jei patronuojanti įmonė praranda dukterinės įmonės kontrolę, į konsoliduotą finansinę atskaitomybę įtraukiami tik dukterinės įmonės rezultatai iki kontrolės praradimo dienos. Jei po kontrolės praradimo buvusiai patronuojančiai įmonei dar priklauso dalis buvusios dukterinės įmonės akcijų, buvusios dukterinės įmonės akcijos turi būti įtraukiamos į apskaitą taikant nuosavybės metodą arba kaip paprastoji ilgalaikė ar trumpalaikė investicija. Kokiu būdu bus įtraukiama į apskaitą investicija, priklauso nuo valdomos akcijų dalies ir akcijas valdančios įmonės ketinimų.

25. Išimtiniais atvejais, kurie nurodyti Įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatyme, dukterinių įmonių finansinė atskaitomybė gali būti neįtraukiama į konsoliduotą finansinę atskaitomybę. Investicijos į dukterines įmones, kurių finansinė atskaitomybė neįtraukiama į konsoliduotą finansinę atskaitomybę, konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje nurodomos taikant nuosavybės arba tikrosios vertės metodą.

26. Įmonė gali būti kontroliuojama fizinio asmens ar fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal susitarimą. Jei šie fiziniai asmenys ar jų grupės įstatymų nustatyta tvarka neprivalo sudaryti finansinės atskaitomybės ir jų vykdoma kontrolė nelaikoma verslo jungimu, kontroliuojamos įmonės nelaikomos įmonių grupe ir jų konsoliduota finansinė atskaitomybė nesudaroma.

27. Tuo atveju, kai konsoliduotą finansinę atskaitomybę savo nuožiūra nusprendžia sudaryti Lietuvoje įregistruota įmonė, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus nėra įpareigota rengti konsoliduotos finansinės atskaitomybės, ji privalo vadovautis šiuo standartu.

VIII. KONSOLIDUOTOS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS SUDARYMAS

28. Prieš konsoliduojant finansinę atskaitomybę, būtina:

28.1. įsitikinti, kad dukterinėse įmonėse buvo taikytos tos pačios apskaitos taisyklės ir turto bei išsipareigojimų vertinimo metodai;

28.2. suderinti įmonių tarpusavio sandorių rezultatus ir likučius ataskaitinio laikotarpio

pabaigoje;

28.3. užsienio šalyse įregistruotų dukterinių įmonių finansinę atskaitomybę perskaičiuoti į litus.

29. Konsoliduota finansinė atskaitomybė sudaroma, laikantis šių konsolidavimo procedūrų:

29.1. patronuojančios ir dukterinių įmonių finansinė atskaitomybė sujungiama eilutė po eilutės sudedant analogiškų straipsnių sumas;

29.2. eliminuojami visi konsoliduojamų įmonių tarpusavio operacijų ir sandorių rezultatai (pajamos ir sąnaudos, įplaukos ir išmokos), įmonių grupei priklausančių įmonių dividendai, skirti kitoms tos grupės įmonėms, investicijų į įmonių grupei priklausančias ar nuosavybės metodu į apskaitą įtraukiamas įmonės nurašymo sumos, iš įmonių grupei priklausančių įmonių gautinos ir mokėtinos sumos, pelnas (nuostoliai), atsiradęs iš įmonių grupei priklausančių įmonių tarpusavio sandorių, kuris balanse yra įskaičiuotas į turto ar įsipareigojimų vertę, ir pan.;

29.3. eliminuojama kiekvienos dukterinės įmonės, kurios finansinė atskaitomybė konsoliduojama, nuosavo kapitalo dalis, proporcinga įmonių grupei priklausančių jos akcijų daliai, bei apskaitinė tų akcijų vertė įmonėse, kurioms priklauso dukterinės įmonės akcijos. Kiekvienos dukterinės įmonės, kurios atskaitomybė konsoliduojama, nuosavo kapitalo ir ataskaitinių metų pelno (nuostolių) dalis, tenkanti savininkams, kurie nėra tos įmonių grupės įmonės, konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje turi būti išskirta ir parodyta kaip mažumos dalis.

30. Prestižas ir neigiamas prestižas, susidaręs įsigijus dukterinės įmonės akcijų, į apskaitą įtraukiami 14-ojo verslo apskaitos standarto „Verslo jungimai“ nustatyta tvarka.

31. Patronuojanti įmonė privalo pasinaudoti savo kontrolės teise siekdama užtikrinti, kad pareikalavus dukterinės įmonės laiku pateiktą informaciją, būtiną konsolidavimui atlikti.

IX. MAŽUMOS DALIS

32. Įmonių grupei nepriklausantiems akcininkams tenkanti dukterinių įmonių ataskaitinių metų rezultato dalis konsoliduotoje pelno (nuostolių) ataskaitoje turi būti išskirta ir parodyta straipsnyje „Mažumai tenkanti metinio rezultato dalis“.

33. Įmonių grupei nepriklausantiems akcininkams tenkanti dukterinių įmonių nuosavo kapitalo dalis turi būti parodoma atskirame konsoliduoto balanso straipsnyje „Mažumos dalis“, kuris nepriskiriamas nei nuosavam kapitalui, nei įsipareigojimams.

34. Mažumai tenkančia dukterinės įmonės nuosavo kapitalo dalį sudaro:

34.1. mažumai tenkanti nuosavo kapitalo dalis (grynąjį turtą įvertinus tikrąja verte), apskaičiuota įsigijimo dieną;

34.2. mažumai tenkanti dalis tų nuosavo kapitalo pokyčių, kurie įvyko po įsigijimo dienos.

35. Konsoliduotame balanse parodoma dukterinės įmonės mažumos dalis negali būti neigiama. Jeigu dukterinė įmonė per ataskaitinį laikotarpį patyrė nuostolių, dėl kurių balanse parodoma tos įmonės mažumos dalis taptų neigiama, susidaręs neigiamas skirtumas turi būti laikomas įmonių grupės nuostoliu, išskyrus atvejus, kai mažumos akcininkai taip pat prisiima įsipareigojimą padengti dukterinės įmonės nuostolius. Jei ir kitais metais dukterinė įmonė patiria nuostolių, visi patirti nuostoliai turi būti laikomi įmonių grupės nuostoliais. Kai dukterinė įmonė pradės gauti pelno, įmonių grupei priskirti mažumos dalies nuostoliai turės būti padengiami iš mažumai tenkančios pelno dalies.

X. KONSOLIDUOTŲ BALANSO IR PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITOS SUDARYMAS

36. Pagal faktinius tų finansinių metų, kurių konsoliduota finansinė atskaitomybė yra sudaroma, duomenis, kiekvienai dukterinei įmonei apskaičiuojama mažumos dalis, proporcinga įmonių grupei nepriklausančios dukterinės įmonės akcijų daliai. Mažumai tenkanti dukterinės įmonės nuosavo kapitalo dalis konsoliduotame balanse parodoma atskirame straipsnyje, atskirai nuo nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų. Mažumai tenkanti atskaitinių metų pelno (nuostolių) dalis konsoliduotoje ataskaitoje parodoma atskiroje eilutėje, po eilutės „Pelnas (nuostoliai) prieš mažumos dalį“.

37. Sudarant konsoliduotą balansą ir pelno (nuostolių) ataskaitą, eilutė po eilutės sujungiami tų pačių finansinių metų patronuojančios ir dukterinių įmonių balansų ir pelno (nuostolių) ataskaitų straipsniai.

38. Iš sujungtų balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių atimami visi įmonių grupės tarpusavio sandoriai ir jų rezultatai.

39. Iš balanso eliminuojamas dukterinių įmonių nuosavas kapitalas. Įmonių grupei tenkanti dukterinių įmonių nuosavo kapitalo dalis bei toms įmonėms tenkantis įmonių grupės finansinis turtas eliminuojamas ir gali būti pripažįstamas prestižas (arba neigiamas prestižas) 14-ojo verslo apskaitos standarto „Verslo jungimai“ nustatyta tvarka. Mažumai tenkanti dukterinių įmonių nuosavo kapitalo dalis eliminuojama ir balanse parodoma kaip mažumos dalis.

40. Prestižo ir neigiamo prestižo vertė kasmet turi būti peržiūrima ir, jei reikia, pripažįstamas prestižo ar neigiamo prestižo vertės sumažėjimas (23-iojo verslo apskaitos standarto „Turto vertės sumažėjimas“ nustatyta tvarka).

41. Apskaičiuojama ir pripažįstama atskaitinių metų prestižo (neigiamo prestižo) amortizacija. Prestižo amortizacijos suma didina atskaitinių metų sąnaudas ir sukauptą prestižo amortizacijos sumą. Neigiamo prestižo amortizacija mažina atskaitinių metų sąnaudas ir didina sukauptą neigiamo prestižo amortizacijos sumą.

XI. KONSOLIDUOTOS PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITOS SUDARYMAS

42. Jeigu konsoliduota pinigų srautų ataskaita rengiama tiesioginiu metodu, į ją įtraukiamos visų įmonių grupės įmonių pinigų įplaukos ir išmokos, išskyrus įplaukas ir išmokas, susijusias su tarpusavio operacijomis ir sandoriais.

43. Jeigu konsoliduota finansinė atskaitomybė rengiama netiesioginiu metodu, pagrindinės veiklos pinigų srautai apskaičiuojami pagal konsoliduoto balanso straipsnių pokyčius. Iš įmonių grupės konsoliduoto grynojo pelno turi būti išskaičiuota mažumai tenkančios dalies įtaka, kadangi mažumos dalies išskyrimas konsoliduotoje pelno (nuostolių) ataskaitoje nėra susijęs su pinigų judėjimu.

44. Visi pinigų srautai turi apimti visas įplaukas ir išmokas, išskyrus įplaukas ir išmokas tarp grupės įmonių.

45. Jei atskaitiniu laikotarpiu buvo įsigytos kitos įmonės, kuri atitinka dukterinės įmonės kriterijus, akcijų konsoliduotoje pinigų srautų ataskaitoje šios įmonės akcijų įsigijimas bus parodomas kaip investicinės veiklos pinigų srautas, lygus sumos, sumokėtos už dukterinės įmonės akcijas, ir dukterinės įmonės pinigų likučių įsigijimo momentu skirtumui.

XII. KONSOLIDUOTOS NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITOS SUDARYMAS

46. Konsoliduota nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita turi apimti visus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius įmonių grupės nuosavo kapitalo pokyčius. Konsoliduotoje nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje įstatinis kapitalas lygus patronuojančios įmonės įstatiniam kapitalui. Į konsoliduotą nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą neturi būti įtraukiama ta dukterinės įmonės (dukterinių įmonių) rezervų ir nepaskirstytojo pelno dalis, kuri buvo dukterinėje įmonėje iki susidarant patronuojančios įmonės ir dukterinės įmonės santykiams. Taip pat nenurodomi dividendai, skirti grupės įmonėms. Atskiroje eilutėje turi būti parodomi užsienio dukterinių įmonių nuosavo kapitalo dalies pokyčiai, susidarę dėl valiutos kurso pasikeitimo.

XIII. KONSOLIDUOTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ FORMOS

47. Pavyzdinės konsoliduotų finansinių ataskaitų formos pateikiamos standarto priede. Jeigu įmonių grupę sudaro įmonės, kurių finansinių ataskaitų formos yra skirtingos, grupė gali pati pasirinkti konsoliduotų finansinių ataskaitų formas. Tačiau šiose ataskaitose turi būti pateikti pagrindiniai visų finansinių ataskaitų elementai (2-asis verslo apskaitos standartas „Balansas“ ir 3-iasis verslo apskaitos standartas „Pelno (nuostolių) ataskaita“) ir jos turi teisingai parodyti įmonių grupės turta, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas bei pinigų srautus.

XIV. INVESTICIJŲ Į DUKTERINES ĮMONES APSKAITA ATSKIROJE PATRONUOJANČIOS ĮMONĖS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

48. Investuotojas, kuris turi dukterinių įmonių ir sudaro konsoliduotą finansinę atskaitomybę, savo atskiroje finansinėje atskaitomybėje investicijas į dukterines įmones parodo taikydamas nuosavybės metodą (15-asis verslo apskaitos standartas „Investicijos į asocijuotas įmones“).

XV. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

49. Konsoliduotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti atskleisti ir paaiškinti visi svarbiausi konsoliduotos atskaitomybės straipsniai (6-asis verslo apskaitos standartas „Aiškinamasis raštas“).

50. Konsoliduotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti pateikta informacija apie įmonių grupę sudarančias įmones, nurodant tikslų jų pavadinimą, adresą, pagrindinės veiklos rūšį, įmonių grupės valdomą dalį, investicijos dydį ir ataskaitinių metų pelną (nuostolius). Jeigu įmonė įtraukiama į konsoliduotą finansinę atskaitomybę, nors įmonių grupei priklauso mažiau nei penkiasdešimt procentų jos akcijų, būtina nurodyti priežastis, dėl kurių ši įmonė laikoma dukterine. Jeigu kuri nors dukterinė įmonė neįtraukiama į konsoliduotą finansinę atskaitomybę, aiškinamajame rašte turi būti nurodytos to priežastys.

51. Bet kokie pokyčiai įmonių grupėje ar investicijų apskaitos pasikeitimai turi būti nurodyti aiškinamajame rašte.

52. Jei per ataskaitinį laikotarpį labai pasikeitė įmonių grupės sudėtis, konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje turi būti pateikta informacija, leidžianti palyginti ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio konsoliduotų finansinių atskaitomybių duomenis.

53. Jei buvo konsoliduojama įmonės finansinė atskaitomybė, sudaryta kitą datą nei konsoliduota finansinė atskaitomybė, tai turi būti nurodyta ir pagrįsta aiškinamajame rašte. Be to, aiškinamajame rašte turi būti atskleisti visi svarbūs faktai ir įvykiai, susiję su kiekvienos įmonės turtu ir įsipareigojimais, finansine būkle, pelnu (nuostoliais) ir operacijomis su kitomis

konsoliduojamomis įmonėmis, per laikotarpį nuo tos įmonės metinės finansinės atskaitomybės iki konsoliduotos finansinės atskaitomybės sudarymo datos.

54. Jei dukterinėje įmonėje buvo taikyti skirtingi turto ar įsipareigojimų vertinimo metodai, tai turi būti atskleista aiškinamajame rašte ir nurodytos jų taikymo priežastys.

XVI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55. Jeigu dukterinės įmonės akcijos buvo įsigytos iki šio standarto įsigaliojimo ir patronuojanti įmonė nerengė konsoliduotos finansinės atskaitomybės arba nelaikė šios įmonės dukterine, prestižas ar neigiamas prestižas turi būti apskaičiuojamas pagal šio standarto įsigaliojimo dienos duomenis. Jį sudarys skirtumas tarp įmonių grupės investicijos į dukterinę įmonę įsigijimo savikainos ir dukterinės įmonės grynojo turto dalies, kuri tenka įmonių grupei tą dieną. Šis skirtumas parodomas ataskaitinio laikotarpio nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje koreguojant tik ataskaitinio laikotarpio nepaskirstytąjį pelną (nuostolius).

Punktas pakeistas:

Nr. VAS-5, 2005-08-27, Žin., 2005, Nr. 104-3872 (2005-08-26)

56. Jeigu dukterinės įmonės akcijos buvo įsigytos iki šio standarto įsigaliojimo ir patronuojanti įmonė rengė konsoliduotą finansinę atskaitomybę pagal Tarptautinius ar kitus apskaitos standartus, prestižą ar neigiamą prestižą ji gali pripažinti ir amortizuoti nuo dukterinės įmonės įsigijimo dienos.

57. Šis standartas turi būti taikomas sudarant 2004 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių konsoliduotą finansinę atskaitomybę.

Pavyzdinė konsoliduoto balanso forma

(grupės pavadinimas)

(patronuojančios įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

PATVIRTINTA
20.... m.....d.
protokolo Nr.....

KONSOLIDUOTAS BALANSAS

(ataskaitinis laikotarpis)

20....m.....d.

Nurodyti – litais ar tūkstančiais litų

	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS			
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS			
I.1.	Plėtros darbai			
I.2.	Prestižas			
I.3.	Patentai, licencijos			
I.4.	Programinė įranga			
I.5.	Kitas nematerialusis turtas			
II.	MATERIALUSIS TURTAS			
II.1.	Žemė			
II.2.	Pastatai ir statiniai			
II.3.	Mašinos ir įrengimai			
II.4.	Transporto priemonės			
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai			
II.6.	Nebaigta statyba			
II.7.	Kitas materialusis turtas			
III.	FINANSINIS TURTAS			
III.1.	Investicijos į asocijuotas įmones			
III.2.	Paskolos asocijuotoms įmonėms			
III.3.	Po vienerių metų gautinos sumos			
III.4.	Kitas finansinis turtas			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS			
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS			
I.1.	Atsargos			
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai			
I.1.2.	Nebaigta gamyba			
I.1.3.	Pagaminta produkcija			
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti			
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai			
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS			
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas			
II.2.	Asocijuotų įmonių skolos			
II.3.	Kitos gautinos sumos			
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS			

VšĮ Lietuvos Respublikos apskaitos institutas

III.1.	Trumpalaikės investicijos			
III.2.	Terminuoti indėliai			
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas			
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI			
	TURTO IŠ VISO:			
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS			
I.	KAPITALAS			
I.1.	Įstatinis (pasirašytasis)			
I.2.	Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas (-)			
I.3.	Akcijų priedai			
I.4.	Savos akcijos (-)			
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			
III.	REZERVAI			
III.1.	Privalomasis			
III.2.	Savoms akcijoms įsigyti			
III.3.	Kiti rezervai			
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)			
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)			
V.	VALIUTOS KURSO POKYČIO ĮTAKA			
D.	MAŽUMOS DALIS			
E.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS			
F.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
I.1.	Finansinės skolos			
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai			
I.1.2.	Kredito įstaigoms			
I.1.3.	Kitos finansinės skolos			
I.2.	Skolos tiekėjams			
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
I.4.	Atidėjimai			
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo			
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų			
I.4.3.	Kiti atidėjimai			
I.5.	Atidėtieji mokesčiai			
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai			
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis			
II.2.	Finansinės skolos			
II.2.1.	Kredito įstaigoms			
II.2.2.	Kitos skolos			
II.3.	Skolos tiekėjams			
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai			
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai			
II.7.	Atidėjimai			
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai			
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:			

(patronuojančios įmonės vadovo pareigų
pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Pavyzdinė konsoliduotos pelno (nuostolių) ataskaitos forma

(grupės pavadinimas)

(patronuojančios įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

PATVIRTINTA
20.... m.....d.
protokolo Nr.....

KONSOLIDUOTA PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

(ataskaitinis laikotarpis)

20.....m.....d.

Nurodyti – litais ar tūkstančiais litų

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS			
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA			
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS			
IV.1.	Pardavimo			
IV.2.	Bendrosios ir administracinės			
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)			
VI.	KITA VEIKLA			
VI.1.	Pajamos			
VI.2.	Sąnaudos			
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA			
VII.1.	Pajamos			
VII.2.	Sąnaudos			
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)			
IX.	PAGAUTĖ			
X.	NETEKIMAI			
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ			
XII.	PELNO MOKESTIS			
XIII.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ MAŽUMOS DALĮ			
XIV.	MAŽUMOS DALIS			
XV.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			

(patronuojančios įmonės vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Pavyzdinė konsoliduotos nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos forma

(grupės pavadinimas)

(patronuojančios įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

PATVIRTINTA
20.... m.....d.
protokolo Nr.....

**KONSOLIDUOTA NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ
ATASKAITA**
(ataskaitinis laikotarpis) 20....m.....d.

Nurodyti – litais ar tūkstančiais litų

	Apmokėtas įstatinis kapitalas	Akcijų priedai	Savos akcijos (-)	Perkainojimo rezervas (rezultatai)		Įstatymo numatyti rezervai		Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Valiutos kurso pokyčio įtaka	Iš viso
				ilgalaikio materialiojo turto	finansinio turto	privatizacijos	savų akcijų įsigijimo				
1. Likutis 20X1 m. gruodžio 31 d.											
2. Apskaitos politikos pakeitimo rezultatas											
3. Esminių klaidų taisymo rezultatas											
4. Perskaičiuotas likutis 20X1 m. gruodžio 31 d.											
5. Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas/ sumažėjimas											
6. Finansinio turto vertės padidėjimas/ sumažėjimas											
7. Savų akcijų įsigijimas/ pardavimas											
8. Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas/nuostoliai											

9. Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas/ nuostoliai												
10. Dividendai												
11. Kitos išmokos												
12. Sudaryti rezervai												
13. Panaudoti rezervai												
14. Įstatinio kapitalo didinimas/ mažinimas												
15. Pasikeitimai dėl valiutos kurso												
16. Likutis 20X2 m. gruodžio 31 d.												
17. Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas/ sumažėjimas												
18. Finansinio turto vertės padidėjimas/ sumažėjimas												
19. Savų akcijų įsigijimas												
20. Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas/nuostoliai												
21. Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas/ nuostoliai												
22. Dividendai												
23. Kitos išmokos												
24. Sudaryti rezervai												
25. Panaudoti rezervai												
26. Įstatinio kapitalo didinimas/ mažinimas												
27. Pasikeitimai dėl valiutos kurso												
28. Likutis 20X3 m. gruodžio 31 d.												

(patronuojančios įmonės vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Pavyzdinė pinigų srautų ataskaitos, sudaromos tiesioginiu būdu, forma

(grupės pavadinimas)

(patronuojančios įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

PATVIRTINTA
20.... m.....d.
protokolo Nr.....

KONSOLIDUOTA PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA
(ataskaitinis laikotarpis)

20.....m.....d.

Nurodyti – litais ar tūkstančiais litų

Eil. Nr.	Straipsniai	Pa- sta- bos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
I.1.	Ataskaitinio laikotarpio pinigų įplaukos (su PVM)			
I.1.1.	Pinigų įplaukos iš klientų			
I.1.2.	Kitos įplaukos			
I.2.	Ataskaitinio laikotarpio pinigų išmokos			
I.2.1.	Pinigai, sumokėti žaliavų, prekių ir paslaugų tiekėjams (su PVM)			
I.2.2.	Pinigų išmokos, susijusios su darbo santykiais			
I.2.3.	Sumokėti į biudžetą mokesčiai			
I.2.4.	Kitos išmokos			
	<u>Gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai</u>			
II.	Investicinės veiklos pinigų srautai			
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas			
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas			
II.3.	Ilgalaikių investicijų (išskyrus investicijų į dukterines įmones) įsigijimas			
II.4.	Ilgalaikių investicijų (išskyrus investicijų į dukterines įmones) perleidimas			
II.5.	Investicijų į dukterines įmones įsigijimas			
II.6.	Investicijų į dukterines įmones perleidimas			
II.7.	Paskolų suteikimas			
II.8.	Paskolų susigrąžinimas			
II.9.	Gauti dividendai, palūkanos			
II.10.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai			
II.11.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai			

<u>Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai</u>			
III.	Finansinės veiklos pinigų srautai		
III.1.	Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais		
III.1.1.	Akcijų išleidimas		
III.1.2.	Savininkų įnašai nuostoliams padengti		
III.1.3.	Savų akcijų supirkimas		
III.1.4.	Dividendų išmokėjimas		
III.2.	Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais		
III.2.1.	Finansinių skolų padidėjimas		
III.2.1.1.	Paskolų gavimas		
III.2.1.2.	Obligacijų išleidimas		
III.2.2.	Finansinių skolų sumažėjimas		
III.2.2.1.	Paskolų gražinimas		
III.2.2.2.	Obligacijų supirkimas		
III.2.2.3.	Sumokėtos palūkanos		
III.2.2.4.	Lizingo (finansinės nuomos) mokėjimai		
III.2.3.	Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas		
III.2.4.	Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas		
III.3.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai		
III.4.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai		
	<u>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</u>		
IV.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai		
IV.1.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų padidėjimas		
IV.2.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų sumažėjimas		
V.	Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui		
VI.	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		
VII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		
VIII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		

(patronuojančios įmonės vadovo pareigų
pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**Pavyzdinė konsoliduotos pinigų srautų ataskaitos, sudaromos netiesioginiu būdu,
forma**

(grupės pavadinimas)

(patrunuojančios įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

PATVIRTINTA
20.... m.....d.
protokolo Nr.....

KONSOLIDUOTA PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

(ataskaitinis laikotarpis)

20.....m.....d.

Nurodyti – litais ar tūkstančiais litų

Eil. Nr.	Straipsniai	Pas- tabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
I.1.	Grynasis pelnas (nuostoliai)			
I.2.	Mažumos dalis			
I.3.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos			
I.4.	Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas			
I.5.	Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas			
I.6.	Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas			
I.7.	Nebaigtų vykdyti sutarčių (padidėjimas) sumažėjimas			
I.8.	Pirkėjų išskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas			
I.9.	Asocijuotų įmonių skolų (padidėjimas) sumažėjimas			
I.10.	Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas			
I.11.	Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas			
I.12.	Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.13.	Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.14.	Pelno mokesčio išsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.15.	Su darbo santykiais susijusių išsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.16.	Atidėjimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.17.	Kitų mokėtinų sumų ir išsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.18.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas			
	<u>Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai</u>			
II.	Investicinės veiklos pinigų srautai			
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas			
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas			
II.3.	Ilgalaikių investicijų (išskyrus investicijų į dukterines įmones) įsigijimas			

II.4.	Ilgalaikių investicijų (išskyrus investicijų į dukterines įmones) perleidimas		
II.5.	Investicijų į dukterines įmones įsigijimas		
II.6.	Investicijų į dukterines įmones perleidimas		
II.7.	Paskolų suteikimas		
II.8.	Paskolų susigrąžinimas		
II.9.	Gauti dividendai, palūkanos		
II.10.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai		
II.11.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai		
	Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		
III.	Finansinės veiklos pinigų srautai		
III.1.	Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais		
III.1.1.	Akcijų išleidimas		
III.1.2.	Savininkų įnašai nuostoliams padengti		
III.1.3.	Savų akcijų supirkimas		
III.1.4.	Dividendų išmokėjimas		
III.2.	Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais		
III.2.1.	Finansinių skolų padidėjimas		
III.2.1.1.	Paskolų gavimas		
III.2.1.2.	Obligacijų išleidimas		
III.2.2.	Finansinių skolų sumažėjimas		
III.2.2.1.	Paskolų grąžinimas		
III.2.2.2.	Obligacijų supirkimas		
III.2.2.3.	Sumokėtos palūkanos		
III.2.2.4.	Lizingo (finansinės nuomos) mokėjimai		
III.2.3.	Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas		
III.2.4.	Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas		
III.2.5.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai		
III.2.6.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai		
	<u>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</u>		
IV.	<i>Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai</i>		
IV.1.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų padidėjimas		
IV.2.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų sumažėjimas		
V.	Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui		
VI.	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		
VII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		
VIII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		

(patronuojančios įmonės vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)